

Фарзанд зинҳор ота-онанинг ғазабини чиқармаслиги лозим

17:05 / 07.01.2020 3827

أَضْرِبْ فِي فِئَةِ الْأَضْرِبِ: قَالَ لَقَدْ بَلَغْنَا نِعْمَ عَامًا هَذَا نَعْمَ لَوْلَا أَيْضًا وَرَمَعْنَا نَبِيَّ هَذَا دَبَّعْنَا
يُذِمُّرْتَلَا هَآؤُر. «إِلَّا أَوْلَا طَخَسَ فِي فِئَةِ الْأَطَخَسِ وَءِذْلًا أَوْلَا

Абдуллоҳ ибн Амр розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Роббнинг розилиги ота-онанинг розилигидадир. Роббнинг норозилиги ота-онанинг норозилигидадир», дедилар».

Термизий ривоят қилган.

Аллоҳ таолони рози қилишни истаган киши ота-онасини Аллоҳ таоло чизган чегарада рози қилишга ҳаракат қилмоғи лозим.

Бизда «Ота рози – Худо рози» деган гап бор. Худди мана шу халқ сўзи биз ўрганаётган ҳадиснинг таржимасидир. Роббнинг розилиги ота-онанинг розилигидир. Робб, яъни Аллоҳ таолонинг норозилиги ота-онанинг норозилигидир.

Демак, Аллоҳ таолони рози этаман деган одам ота-онасини рози қилишга, Аллоҳ таоло мендан норози бўлмасин, деган одам ота-онасини норози қилмасликка ҳаракат қилмоғи лозим экан.

أَلَا أَبَسَتْ حُمْ أَمْ هِيَ لِحَبِّ صِيْدٍ نَأْمَلُ سُمْ. نَأْدِلُ أَوْ هَلْ مَلُ سُمْ نَمْ أَمْ: لَأَقْبَسُ أَبْعَنْ بَلْ نَعَضْرِي مَمْ أَمْ هَدَحْ أَبْضَعْ أَنْ أَوْ، دِحْ أَوْفُ دِحْ أَوْ نَأَكْ أَنْ أَوْ، هَنْ جَلْ أَيْ نَعِي نَبْ أَبْ هَلْ لَأَحْتَفِي فَيُرَاخُ بَلْ أَوْ هَوْ. هَمْ لَطَنْ أَوْ: لَأَقْ؟ هَمْ لَطَنْ أَوْ: لَيْ قُ، هَنْ عَضْرِي نَحْ هَنْ عَهُ لَلْ أَلْ

Ибн Аббосдан ривоят қилинади:

«Бир мўмин-мусулмон инсоннинг мусулмон ота-онаси бўлса-ю (уларга яхшилик қилиб), унинг савобини кутган ҳолда тонг оттирган бўлса, Аллоҳ субҳанаҳу ва таоло унга жаннатнинг икки эшигини очади. Агар фақат бири бўлса, битта эшик очади. Агар фарзанд ота-онадан бирининг ғазабини чиқарган бўлса, ундан улар рози бўлмагунича Аллоҳ рози бўлмайди», деди.

«Ота-она унга зулм қилган бўлсалар ҳамми?» дейишди.

«Зулм қилган бўлсалар ҳам», деди».

Бухорий «Адабул муфрад»да ривоят қилган.

Бу ривоятда ҳам ота-онага яхшилик қилишнинг фазли ҳақида сўз бормоқда. Унда бу ишнинг охиратда берадиган самараси баён қилинмоқда.

Ота-онасига савоб умидида яхшилик қилиб тонг оттирган мусулмонга Аллоҳ таоло жаннатнинг икки эшигини очиб қўйиши таъкидланмоқда. Онасига яхшилик қилгани учун бир эшикни ва отасига яхшилик қилгани учун яна бир эшикни очиши эслатилмоқда.

Ота-онанинг иккиси бўлмай, фақат биттаси қолган бўлса ва фарзанд ўша қолганига савоб умидида яхшилик қилиб тонг оттирса, Аллоҳ таоло унга

жаннатдан бир эшик очар экан.

Фарзанд зинҳор ота-онанинг ғазабини чиқармаслиги лозим. Чунки

«Агар фарзанд ота-онадан бирининг ғазабини чиқарган бўлса, ундан улар рози бўлмагунича Аллоҳ рози бўлмайди».

Демак, Аллоҳ таолонинг розилиги ота-онанинг розилигига боғлиқ. Бу ҳақиқатни ҳеч қачон унутмаслигимиз лозим.

Ҳаттоки ота-она фарзандга зулм қилиб турса ҳам, фарзанд уларнинг ғазабига сабаб бўладиган гап-сўз, ҳаракат ва ишларни қилмаслиги керак.

Ота-она зулм қилиб турибди, лекин агар фарзанд ўша зулм қилган ота-онанинг ғазабини чиқарган бўлса, Аллоҳ таоло ундан ғазабланар экан. Менга зулм қиляпти, деб ота-онасини норози қилса, Аллоҳ таоло ҳам ўша бандадан норози бўлар экан.

Аммо ота-онанинг розилиги ва норозилиги Аллоҳ таолонинг ҳукмидан ташқарига чиқмаслиги шарт. Яъни Аллоҳнинг амрига мувофиқ ишлардагина ота-онага итоат қилинади. Бироқ ота-онанинг гапи Аллоҳнинг амрига хилоф бўлса, уларга итоат қилиш вожиб бўлмайди.

Ота ва онага яхшилик қилишдан кейинги навбатда қариндош-уруғларга силаи раҳм қилиш туради. Хусусан, амаки, аммалар, хола ва тоғаларга яхшилик қилиш худди ўтиб кетган ота-онага яхшилик қилиш билан баробар бўлади.

«Кексаларни эъзозлаш» китобидан